

Dukovany zaplnily svůj sklad odpadu

Problém použitého paliva se Vysočiny bytostně dotýká ■ Uvažuje se zde o úložišti

Dukovany • Jaderná elektrárna už zaplnila první sklad vyhořelého paliva ve svém areálu. V polovině března sem přibyl poslední, 60. kontejner.

Ve skladu je dnes 607 tun použitého uranu a plutonia. Palivo podle údajů elektrárny vyrobilo tolik elektřiny, že by pokryla čtyřletou spotřebu Česka. Uskladněno je ve speciálních kontejnerech německé výroby a právě při usazování toho posledního byl i hejtman Miloš Vystrčil (ODS). „Sklad vyhořelého paliva chápou jako jakýsi

mezičlánek mezi jeho prací v jaderné elektrárně a přepracováním pro další využití,“ poznamenal přímo na místě hejtman.

V elektrárně dnes už stojí nový sklad s dvojnásobnou kapacitou. Jeho vybudování stálo 260 milionů korun a měl by sloužit zhruba 30 let. Kontejnery, ve kterých se palivo skladuje, jsou čtyři metry vysoké, mají průměr 2,6 metru a obsahují 84 palivových kazet. Nepropouští vůbec žádnou radioaktivitu.

Skladování použitého jaderného paliva je pro Vysočiny stálým tématem. Kromě meziskladů v elektrárnách se periodicky objevují debaty o vybudování trvalého hlubinného úložiště. V kraji jsou dvě lokality, kterých se tyto debaty týkají. Jejich obyvatelé ale úložiště vesměs odmítají. „Devatenáct obcí z okolí Budišova zveřejnilo v roce 2004 prohlášení, že odmítají spolupráci se Správou úložišť radioaktivních odpadů a žádají přerušeni prací spojených s vyhledáváním místa pro vybudování hlubinného úložiště,“ připomíná například krajský zastupitel a starosta Budišova Ladislav Peťa (ČSSD) odpor místních a dodává: „Budišovsko má perspektivu rozvoje v turistice a odmítá aktivitu související se záměrem vybudovat v naší lokalitě úložiště jaderného odpadu.“

Je to, jako byste si doma sáhli na radiátor ústředního topení, popsal své pocity hejtman Miloš Vystrčil poté, co s předsedkyní Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Danou Drábovou vyzkoušeli teplotu kontejneru. Foto: Luboš Pavlíček

EXPONÁT MĚSÍCE

Škrdlovické sklo z Horácké galerie

Horácká galerie ve svých sbírkách spravuje patrně jeden z nejrozsáhlejších souborů hutně tvarovaného a broušeného skla podle návrhů předního českého sklářského výtvarníka Františka Víznera a autorských broušených artefaktů – celkem 347 kusů. Vystavený soubor vznikl počátkem osmdesátých let a tvoří jej tři sklářské artefakty: mísa, tablet a váza.

Vysočinu spojily optické kabely

(dokončení ze strany 1)

A dodal: „Znovu potvrzujeme, že patříme v této oblasti ke špičce.“ Podle údajů statistiky domácnosti na Vysočině disponují větším počtem počítačů, než je v Česku zvykem a to i přes to, že přístup k internetu je v na-

šem kraji naopak horší. „Svědčí to také o tom, jak umíme být v podmínkách Vysočiny podnikaví a jak velký zájem o moderní technologii mezi lidmi v kraji je,“ uvedl Hulák při březnovém slavnostním uvedení ROWANetu do provozu.

Kodet: Silničáři jsou opravdoví chlapi

(dokončení ze strany 1)

Další problémy se ukáží, až zmizí sníh. „Samozřejmě, že silničářům nedochází peníze, je teprve začátek roku. Ale jednoduchá matematika říká, že čím více peněz stojí zima, tím méně zbudne na léto. A čím je zima krutější, tím větší škody se na jaře objeví,“ vysvětlil Václav Kodet s tím, že bude třeba rozpočty silničářů po-

sílit. Opravy po zimě a větší letní opravy jsou na Vysočině prioritou. Kraj převzal silnice od státu ve špatném stavu a musí je postupně téměř všechny opravit. Krajský zastupitel a starosta Velké Bíteše Miroslav Báňa (ČSSD) si myslí, že by se kraj měl věnovat nejprve silnicím uvnitř obcí: „Podle mého názoru je povinností kraje přednost-

ně řešit plošné opravy komunikací v rámci měst a obcí, kde žijí lidé. Auta, přejíždějící přes výtluky v komunikacích výrazným způsobem zvyšují hluknost nad únosnou míru, nemluvě o poškozování rodinných domů od oteřů a špíny. V polích a lesích zvýšená hluknost nevádí tak, jako v zastavěném území dva metry od kraje vozovky.“

Finanční náklady v porovnání srovnatelného období (v tis. Kč)			
	Listopad, prosinec 2004, leden, únor 2005	Listopad, prosinec 2005, leden, únor 2006	Rozdíl
	166 223	198 866	32 643

Spotřeby materiálu v porovnání srovnatelného období (v tunách)			
	Listopad, prosinec 2004, leden, únor 2005	Listopad, prosinec 2005, leden, únor 2006	Rozdíl
sůl	9 753	13 209	3 456
inert	75 312	103 397	28 085

Laboratoř testuje výskyt ptačí chřipky

Jihlava • Laboratoře v Jihlavě od března testují přítomnost ptačí chřipky u ptáků. Onemocnění dosud zjišťovala jen pražská laboratoř. V Jihlavě je dostatečně vybavení i kvalifikovaný personál. O rozšíření testování rozhodnul veterinární ústav zejména kvůli úsporám za dopravu. Na Vysočině mají se zvířecími onemocněními zkušenosti, už zde probíhají i testy na nemoc šílených krav.

Rohovský: Vodu nemůžeme nahradit

Třebíč • Voda a kultura. To bylo letošní moto oslav Světového dne vody, které v Třebíči pořádala Vodárenská akciová společnost, Povodí Moravy a Brněnské vodárny, tedy podniky, sdružené v Radě povodí Svratky.

Kromě odborného semináře účastníci oslav viděli židovskou čtvrt, baziliku sv. Prokopa, říční lázně Polanka a protipovodňovou ochranu města Třebíče. Navštívili čistírnu odpadních vod, vodárenský areál Heraldice a kombinova-

nou výtopnu Třebíčské tepelné společnosti. „Světový den vody není formální svátek. Naopak, každý rok připomínáme zejména laické veřejnosti, že voda je nejdůležitějším přírodním zdrojem a její ochrana

je nutná pro samotné přežití lidstva,“ vysvětlil krajský radní pro vodní hospodářství Ivo Rohovský (ODS). I když je voda nejběžnější sloučeninou naší planety, představuje ji z celých 97 procent voda mořská. Ze zbývajících tří procent sladké vody jsou dvě třetiny zmrazeny v ledovcích, ledu a sněhu především kolem pólů. Lidstvo má tedy ke své spotřebě pouhé jedno procento veškeré vody na naší planetě, které je ovšem

rozděleno velice nerovnoměrně. Na jedné straně má v rozvojových zemích nedostatečný přístup k vodě přes miliardy lidí a vodu pro základní hygienu postrádají 2,4 miliardy lidí, na druhé straně člověk za posledních 50 let zničil více přírodních zdrojů než za celá tisíciletí své existence. Za posledních 100 let se počet lidí na Zemi ztrojnásobil a lidská spotřeba vody vzrostla šestkrát. Proto již od 70. let hovoříme o vodní krizi.

Vysočina láká turisty z USA

Vysočina/Praha – Náš kraj se představil zejména americkým a kanadským cestovním kancelářím na březnovém setkání členů Americké asociace cestovních kancelářů v Praze.

Prezentaci před těmito subjekty představitelům kraje doporučil americký velvyslanec William J. Cabanis během své loňské návštěvy na Vysočině. Kraj připravil stánek a speciální prezentaci, přímo na míru americkým turistům vydal i propagační materiály. „Vycházíme z loňských zkušeností, kdy jsme se tohoto setkání účastnili v ka-

ncelářím hostitelskou zemi s její kulturou, historií, ale především s jejími možnostmi přijmout náročné turisty z nabídkou atraktivních programů. Pražské setkání je historicky první tohoto druhu v České republice. Vysočina měla možnost oslovit se svojí nabídkou tisícovku představitelů významných cestovních kancelářů z celého světa,

především však z USA a Kanady. Severoameričtí turisté představují důležitou skupinu s mimořádně velkým potenciálem možností růstu. Do Evropy ročně přijíždí 13 milionů Američanů a Kanadanů. Českou republiku v roce 2004 navštívilo jen necelých 350.000 turistů z této oblasti a zatím většina z nich zůstává v Praze. Cílem prezentace Vysočiny i dalších krajů bylo představit i další možnosti pro tyto turisty v rámci naší republiky.

Černá: Víme, o co mají turisté ze zámoří zájem.

POVĚST Z NAŠEHO KRAJE

Jak ke svému jménu přišel kopec Zubrca

Lesnatý kopec u Čihalína se jmenuje Zubrca. Jméno dostal podle lovecké události, která se v kraji vypravuje. V lesích kolem se to kdysi rozléhalo křikem lidí, ranami sekyr, rachotem dopadajících pokácených stromů. Osadníci vedení vladykou Čihalou káceli a pálili lesy, stavěli nové domy a vztýčili tvrz, aby se tu mohli usadit. Teprve pozdě na podzim byla práce hotová – a tehdy se muži rozhodli vyrazit na lov.

Už mrzlo a poletoval sníh, domy v nová osadě stály, jednoduché, ale přece účelné. Muži ale ani teď nemohli odpočívat. Bylo potřeba zásobit se masem na zimu, a tak nastala doba lovu. Vladyka se postavil před své lidi a pravil: „Vy, mladí a silní mužové si opatříte pořádné luky, šípy, kopy a důkladné obuchy. Nazítrí se vydáme na lov – a bude to těžká výprava, tak se dobře připravte.“ Osadníci se těšili, až vyrazí. Brzy zrána pak nastoupili s vladykou v čele na výpravu. Před odchodem si ještě zazpívali svoji dávnou loveckou píseň. Pak se dali mlčky na pochod temným lesem, obcházel mechem obrostlé balvany, poražené velikány smrků a jedlí a tiše našlapovali po jehličí. Všude bylo nehybné ticho, jenom les šuměl a stromy ve větru střásky sněhový poprašek.

Pak vladyka nakázal nadháněčům: „Vy a psi obejdete tamten daleký kus a budete postupovat proti lovcům. Tady na vás budeme čekat.“ Po půlhodině se konečně ozval v dálce štěkot psů a začal se blížít hluk nadháněčů. Lovci byli napjatí. Vtom spatřili na kraji zamrzlého bahnička obrovské zvíře s mohutnou hlavou a dvěma zahnutými rohy. Zubr vypadal divoce a hrozivě, silná noha dupal po zmrzlé půdě a krvavé oči mu zhnuly. Najednou se pustil přímo k lovcům. Z několika míst zasvířely šípy, které se mu zaryly do těla.

Zubr sebou trhl, několikrát se otočil a pak se vrhnul na místo, kde za stromem čekal sám vladyka. Vladyka pozvedl oštěp a jak se zubr hnal kolem něho, vrazil mu ho vši silou do boku. Zubr se otočil a hnal se přímo na vladyku – tomu by se bývalo zle vedlo, kdyby mu nejbližší lovec nevrazil z druhé strany svůj oštěp. Zasáhl jím srdce a ohromné zvíře se zachvělo a skácelo jak podřátý strom. Lovci se radovali – ale ještě je čekala těžká práce – dopravit zubra do Čihalína. Hlava tohoto první uloveného zubra potom zdobila vladykův příbytek a místo, kde byl zubr uloven, lidé nazvali Zubrca.

Pověsti z Vysočiny jsou převzaty z pořadu *Bylo nebylo, který vysílá každý den v 16:00 hodin Český rozhlas Region na frekvenci 87,9 FM.*

